

**¶ བོད་རང་དབང་སྐྱེས་ལངས་བྱས་ནས་མི་ལོ་ ༥༩ ལའོར་བའི་གསུམ་བཅུའི་དུས་ཡིན་ཐོག་
སྲིད་སྲོད་གིས་ཡོངས་ཁྲབ་དུ་སྤྱོད་བའི་གསུང་འཕྲིན།**

༡༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་ད་རིང་གི་ཉིན་མོར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་བོད་མི་སེར་སྐྱེ་ལོ་ཚུན་གཞོན་སྡོད་སྐྱོད་མང་བོས་མ་བཟོས་བསམ་བ་གཅིག་མ་སྐྱོན་གྱི་སྐོར་སྐྱོན་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བཅན་བཟུང་ལ་ཞི་བའི་སྐྱེས་ལངས་བྱས་པར། རྒྱ་གཞུང་གིས་དཔག་གཞོན་བྱས་ཏེ་བོད་མི་མང་པོ་བསད་མས་བྱས་ནས་ལོ་ ༥༩ ལའོར་བའི་དུས་ཡིན་གྱི་ཉིན་མོ་འདི་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ས་ཐོག་བརྗེད་དུ་མེད་པའི་སྐྱེས་ལངས་ཡིན་པའི་དགོས་པའི་དུས་ཚེས་ཤིག་ཡིན་ནའང་། སྐབས་དེར་བོད་ཚོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་བོད་མི་ཚོས་རྟོག་ཅ་གཅིག་བསྐྱེལ་གྱིས་སྐོར་སྐྱོན་བོད་མི་མང་གི་མངོན་འདོད་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད་པ་ནི་སྐོབ་ས་པ་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་རྗེས་ནས་ད་བར་གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་ཚོས་རྒྱ་གཞུང་གི་བཅན་གཞོན་དང་གཞུག་རྒྱུ་བཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་ལ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྲུར་སྡོད་ཆེད། ཞི་བའི་སྐོར་སྐྱོན་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་གྱི་ལས་འགུལ་བར་མ་ཆད་བར་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༨ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་མེད་ནང་གི་ཞི་བའི་དོ་རྒྱུ་ཁག་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོའི་ས་ཀྱི་ཞི་རྒྱུ་ཆེན་མོ་བཅས་ཡིན། འདི་ལོ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་ཞི་བའི་དོ་རྒྱུ་ཁག་རྒྱུང་ནས་ལོ་སྐྱེས་ལུ་འཕོར་བ་དང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོའི་ཞི་རྒྱུ་ཆེན་མོ་རྒྱུང་ནས་ལོ་བཅུ་འཕོར་བའི་དུས་ཡིན་ཡང་ཡིན། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོ་སྐྱེས་བཟུང་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ཐོག་ནས། “བོད་ལ་རང་དབང་དགོས། ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་བོད་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས།” ཞེས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་མངོན་འདོད་གསལ་འདོན་བྱ་ཆེད་བོད་ནང་བོད་མི་ ༡༥༩ ཀྱིས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མ་སྐྱོད་གྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱོད་གནང་ཡོད། ཉིན་གསུམ་གྱི་གོང་དུ་ཨ་མ་དོ་མེ་ལུ་རུ་མ་ནས་ཡིན་པའི་རང་ལོ་ ༩༩ ཅན་གྱི་ཆེ་ལོ་ཡིས་རྒྱ་གཞུང་གི་བོད་ལ་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱས་ལ་དོ་རྒྱུ་གྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱོད་གནང་ནས་འདས་ལོངས་སྤྱོད་ཡོད། དེར་བརྟེན་ད་བར་བོད་བསྐྱོད་སྲིད་མི་རིགས་དང་རང་དབང་གི་དོན་དུ་ལུས་སྐོག་ལོངས་སྤྱོད་སྐོས་བཏང་གནང་མཁན་གྱི་དཔལ་ལོ་དང་དཔལ་ལོ་འདས་གསོན་ཡོངས་ལ་རྗེས་ཡིན་དང་གུས་བཏུད་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བོད་ལྗང་ཕྱོགས་ནས་བཅན་འཇུག་གིས་བོད་ས་ཡོངས་
 རྫོགས་བཅན་བཟུང་བྱས་པ་ནས་ད་བར་བོད་དང་བོད་མིའི་ཐོག་བརྐྱེད་གིས་མི་ལངས་པའི་གཏོར་བའི་གཤམ་དང་།
 སྤྱུག་སྤྱོད་མནར་གཅོད་བཏང་ཡོད། ལྷག་པར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་རིགས་དང་བོད་མིའི་རོ་བོ་རྩ་མེད་བཟོ་
 ཐབས། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་རི་སྐྱང་དང་ས་ཆར་རྒྱ་མིང་བཏགས་པ་དང་། མི་རབས་གསར་བ་ཚོར་རྒྱ་མིང་
 འདོགས་རྒྱུའི་མཚོན་བོད་ཡུལ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་བསྐྱར་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་ཞི་དག་གི་སྲིད་བྱས་རྗེ་འདྲ་ཞིག་
 སྤེལ་ཡང་། གཞིས་བཞུགས་རྒྱ་ཆེ་མི་མང་ནས་སེམས་བྱུགས་གོང་མཐོར་བསྐྱེད་དེ་བོད་མིའི་རང་དབང་དང་།
 བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྐྱོབ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་རང་གི་
 ལུས་སོག་ཚུན་ཚོས་བཏང་བྱས་ནས་རང་ས་རང་སྤང་དང་། ལྷག་པར་མི་རབས་གསར་བ་ཚོས་རྒྱ་ནག་
 གཞུང་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་གཞུང་དང་མ་ཐུན་པའི་ཐོག་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་རྩོད་ལེན་གིས་བོད་མིའི་རང་
 དབང་འཐབ་རྩོད་འདི་བཞིན་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་དགའ་སྤོངས་བྱའོས་པ་
 ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བོད་མིའི་རྒྱ་ནག་མེད་པའི་དབུ་འཁྲིད་སྤྱི་ལོར་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
 མཚོག་གིས་བཀའ་སྤོངས་ལམ་སྟོན་དང་མཛད་འཕྲིན། གཞན་ཡང་གཞིས་བཞུགས་རྒྱ་ཆེ་མི་མང་གི་ལུས་པ་
 མེད་པའི་སྤྱི་དུང་སྤོངས་དང་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ལྷག་བསམ། དེ་བཞིན་བཅན་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་ནས་བོད་མི་
 མང་གི་མཐོན་ཆབ་པ་བྱས་ཏེ་འབད་སྐྱབ་གང་ལུས་བྱས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས། བོད་ལ་དུས་འགྱུར་གིས་
 བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་གྱུར་ནས་ད་ཆ་ལོ་དྲུག་ཅུར་ཉེན་ཡང་བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་འཐབ་རྩོད་མ་ཡལ་བར་
 གནས་ཚད་གོང་མཐོར་འགོ་བཞེན་ཡོད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན། འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་གཞུང་དང་།
 དབུ་འཁྲིད། མི་མང་བཅས་ནས་བོད་དང་བོད་མིར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་བསྐྱོར་རྗེ་མཐོར་འགོ་
 བཞེན་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ནང་གོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་བ་ཚོགས་སྐྱེར་ཡང་མང་པོ་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་གཞི་རྩའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་། ཚོས་དད་རང་དབང་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་རྗེ་
 སྤྱུག་ཏུ་གཏོར་བཞིན་ཡོད་པ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྣེ་ཐོ་ཁག་ནང་གསལ་འདོན་བྱས་འདུག་ཞེས་རྒྱ་ལུ་དགོས་མ་
 མཐོང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཚོས་དད་རང་དབང་ཐོག་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་དོ་དམ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་ཆེད་“ཚོས་
 ལུགས་ལས་དོན་གྱི་སྤོངས་ཡིག”ཟེར་བར་བསྐྱར་བཅོས་གིས་འདི་ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ པ་ནས་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་
 བྱེད་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་དེས་བོད་མིའི་ཚོས་དད་རང་དབང་ཐོག་སྤང་བས་དམ་བསྐྱུགས་ཆེ་ཏུ་གཏོར་རྒྱ་
 ཡིན་པ་སྤོངས་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱ་ཅུང་སྤང་དང་། ཡ་ཆེན་སྤང་གཉིས་ཀྱི་གྲུ་ལག་
 གཏོར་བའི་གཤམ་གྱི་བཙུན་སྤོངས་ལང་པོ་སྤྱིར་འབུད་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པར་སོང་
 བསྐྱར་བའདད་བྱེད་དགོས་མ་མཐོང་། འོན་ཀྱང་ད་ཆ་རྒྱ་ཅུང་སྤང་དེ་བཞིན་དུས་སུ་གཉིས་སུ་བགོས་ཏེ་ཚོས་སྤེ་

ཆེན་པོ་དེའི་འཛིན་སྐྱོང་ཚོས་མེད་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ ༡༠༠ སྐོར་གྱིས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་
གནས་སྟངས་ལས་པོ་དེ་མིའི་ཚོས་དང་རང་དབང་གི་གནས་བབ་རི་འབྲེ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་ཞེས་སྟེན་ལ།

དེ་ཅུ་མ་ཟེན་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དང་། ལུལ། རྫོང་ཟེར་བ་བཅས་སོ་སོར་
གཞུང་འབབས་བྱས་ནས་ལོ་ངོ་ ༥༠ ལྷག་སོང་ཡོད་པ་དང་། དེའི་རིང་ལ་བོད་རིགས་ཞེས་ཡོན་དང་། འཛོན་
ཐང་། མི་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་གྲོང་ཁའི་ས་གཤིས་ལུགས་ཐོག་རྒྱ་ས་སྤོང་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་རྒྱ་རིགས་ཤིག་ལས་
ལྷག་པ་ཡོད་ནའང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་གོ་དབང་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་དམར་ཚོགས་ལྷན་ཆེར་དུ་བར་བོད་རིགས་
གཅིག་ཀྱང་བསྐོ་གཞག་བྱེད་སྤོང་མེད། དེ་བཞིན་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་རྫོང་དང་ལུལ་བཅས་ལའང་དམར་
ཚོགས་ལྷན་ཆེ་བོད་རིགས་བསྐོ་གཞག་བྱས་པ་ལས་ཆེར་དཀོན་པོ་རེད། དེ་ནི་བོད་མི་རིགས་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་
བྱེད་པ་མ་ཟེན། མི་རིགས་དབྱེ་འབྲེད་བྱས་པ་གསལ་པོ་རེད།

ལོ་ལྷར་བོད་རང་དབང་སྐྱེར་ལངས་ཀྱི་ཉིན་མོའི་དུས་བཟན་སྤྱི་ལུ་ལྷོ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་ས་དང་། བོད་ཀྱི་ས་
ལུལ་གཞན་ཁག་ལྷོ་བྱང་ཆས་སྤྱི་བའི་དམག་མི་སྤྱི་ལོ་ལས་འབོར་ཆེ་བ་གང་སར་འབྲེམས་འཛོག་གིས་
དམིགས་བསལ་དམ་བསྐྱབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་ལྷར་འདི་ལོ་ཡང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་འདུག དེ་ཅུ་མ་ཟེན་
ཟད་བོད་མིའི་ཐོག་ཁྲོན་ཡོངས་ནས་དམ་བསྐྱབས་རྗེ་ཆེར་གཏོང་ཆེད་ཉེ་ཆར་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྤྱི་བའི་ཐེང་
ཟེར་བས་ནག་གཤེད་སྤྱོད་གཏོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་འགལ་ཉེས་གསོག་ཐེར་འདོན་བྱ་རྒྱུའི་བརྗེ་བྱེད་དོན་ཚན་ཉེར་
གཉིས་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་བལྟས་ན་བོད་མིའི་ཐོག་དམ་བསྐྱབས་རྗེ་ཆེར་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་མངོན་གྱི་
འདུག བརྗེ་བྱེད་དེའི་ནང་དབྱེ་མའི་ལས་སྐོར་བྱིས་བསྐྱབས་བྱས་པ་ཡིན་ན་ལོག་སྤོང་དང་ཁ་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་
ཉེས་འཛུགས་བྱས་ཏེ་ཐེར་འདོན་གྱིས་རྒྱུད་རྗེག་གཏོང་དགོས་སྐོར་བརྗོད་འདུག བྱེད་བབ་དེ་དག་ལ་བལྟས་ན་
ཁ་བྲལ་བྱེད་མཁན་ངོ་མ་ནི་ས་གནས་ཀྱི་དབང་འཛིན་པ་ཚོ་རེད་ཅེས་ཚོར་ཤུགས་ཆེན་པོས་བརྗོད་འདོད་བྱུང་།

རྒྱ་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཅུ་མ་ཟེན་སྤྱི་ལོར་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བོད་མི་
མང་གཉིས་ཁ་བྲལ་གཏོང་རྒྱུའི་སྲིད་བྱུས་བཟུང་ནས་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་གྱི་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་བཞིན་
ཡོད་ནའང་། དེ་ནི་དུས་ནམ་ཡང་འགྲུབ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། གང་ལགས་ཞེ་ན་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་
ལྷ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་འཛིན་ཉེན་དབང་རྒྱུག་མིའི་རྣམ་པར་རོལ་བ་ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེད་རིམ་བྱོན་ནི་བོད་མི་
རིགས་ཀྱི་མགོན་སྐབས་ཡིན་པས་རྗེ་སྲིད་བོད་དང་བོད་མི་རིགས་ནམ་གནས་བར་དེ་སྲིད་དུ་ཁ་བྲལ་ཐབས་
མེད་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བྱེད་བབ་དེས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ལ་གསོ་ཐབས་བྲལ་
བའི་མ་ཁ་བཞོ་བཞིན་པ་མ་ཟེན། རྒྱ་གཞུང་ནས་གལ་ཆེར་བཅི་བའི་“བརྟན་ལྷིང་”དང་“མི་རིགས་འཆམ་
མ་ཐུན་”ཟེར་བ་ཡང་ཡོང་ཐབས་མེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པ་དབང་འཛིན་པ་ཚོས་ངོས་འཛིན་
སྟེན་པ་དགོས།

ཉེ་ཆར་བོད་ནས་འབྱོར་བའི་འཕྲིན་ཡིག་གི་ནང་དོན་ལྟར་ན། “བོད་རང་སྐྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་ཚུན་ ༡༢ གྱི་
 འཆར་གཞིའི་འོག་གོང་དཀར་གནས་ཐང་རྒྱ་བསྐྱེད་སྲུབ་པའི་རྗེས་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལྷ་ ༤ པའི་བར་དུས་
 སྤང་ནང་གནས་ཐང་གི་ཉེ་འཁོར་དང་། གོང་དཀར་རྫོང་རང་དུ་རྒྱ་རིགས་ ༢༥༠༠༠ ཙམ་གཞིས་ཆགས་ནས་
 གནས་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་རིགས་རྣམས་རྒྱ་རིགས་དེ་ཚོར་སྐྱོད་བཞིན་ཡོད་འདུག དུས་སྤང་ནང་ས་
 ལུལ་ཚུང་ཚུང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་རྒྱ་མི་འབོར་ཚེན་དེ་འདྲ་གནས་སྡོད་བྱས་པ་དེས་ལྷ་ས་གོང་ཁྲུང་ཐེ་བའི་བོད་ཀྱི་གོང་
 ཁྲུང་ཆེ་ཁག་ནང་རྒྱ་མི་གཞིས་སྡོད་ཀྱི་གྲངས་འབོར་ནི་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་རེད། དེ་དང་གཅིག་
 མཚུངས་གོང་གསེབ་གོང་བརྒྱུད་ཅན་དུ་བསྐྱར་རྒྱུ་ལེ་སྲིད་བྱས་འོག་ ༥ ལྟའི་ཆར་བོད་རང་སྐྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་རྫོང་
 ཁག་ ༢༤ སོ་སོ་དང་དེ་དག་གི་ཁྲུབ་ཁོངས་ཁག་ལ་རྒྱ་རིགས་གཞིས་སྡོད་ཀྱི་གནས་སྡོངས་གཏན་ནས་སྐྱོད་
 གི་མེད།” ཅེས་དཔེ་མཚོན་དུ་བྲངས་ཡོད། མི་འབོར་འཕོན་ཆེ་སྡོད་བྱུགས་ཀྱི་གནད་དོན་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་
 ཁེ་སན་རྒྱལ་ནང་ནས་བོད་ཀྱི་ས་ལུལ་ཁག་ཏུ་གཞིས་སྡོད་བྱས་པའི་རྒྱ་རིགས་ཚོར་ཡོང་བཞིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 སོགས་ནི་བོད་ནང་བརྟན་ལྷིང་མེད་པ་དང་དོ་རྒྱུ་ཡོང་བའི་རྒྱུན་ཅུ་ལོ་མ་ཡང་དེ་རེད།

དེ་བཞིན་བརྗེས་སྐྱོད་དེའི་ནང་སྐད་ཡིག་སྲུང་སྐྱོད་བྱེད་པར་མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྒོའི་ལོ་
 བསྐྱུགས་ཡིན་པར་བསྐྱེད་དེ་རྒྱ་དེག་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་ལུགས་བརྗོད་པ་ནི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱི་ཅ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་བཞི་པའི་ནང་མི་རིགས་ཚང་མར་“རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་སྐྱོད་པ་དང་གོང་
 དུ་སྤེལ་རྒྱུ་ལེ”རང་དབང་འགན་སྲུང་བྱས་ཡོད་ཞེས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བརྒྱལ་བ་ཞིག་ཡིན། བོད་རང་སྐྱོད་
 ལྗོངས་ཀྱི་འགོ་ལས་ཚོས་བྱེད་བའདེ་དག་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱེད་པ་ཞིག་དང་། སྒོས་
 སུ་བོད་མི་ཚོར་དམིགས་བསམ་ལ་སྤང་བྱུག་བྱེད་པ་གསལ་པོ་ཡིན། གོང་སྡོད་བརྗེས་སྐྱོད་དེ་བོད་རང་སྐྱོད་ལྗོངས་
 གཅིག་ལུ་མིན་པར་མཚོ་སྤྲོ་ཐེ་བའི་བོད་རིགས་ས་ལུལ་གཞན་དུ་འང་བཏང་འདུག་པ་ནས་བོད་མིར་བྲག་གཞོན་
 དང་དམ་བསྐྱུགས་བྱེད་རྒྱུ་ལག་ཆ་གསལ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་འཕྲོད་ཡོང་གི་འདུག།

རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འོག་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྲུང་
 སྤེལ་བྱས་པར་ཁ་བྲལ་གྱི་ཉེས་འཇུགས་བྱས་ཏེ་བཅོན་འདུག་བྱས་པའི་བོད་མི་ན་གཞོན་བགྱིས་དབང་སྐྱུག་
 འཕལ་དུ་སྐོད་གོལ་གཏོང་དགོས་པ་དེས་བསྐྱར་བཞུག་བྱེད་རྒྱ་ཡིན། ཁོང་སྐོད་གོལ་དགོས་པའི་རེ་འདུན་
 ཚོགས་སྐྱེད་མང་པོས་ཀྱང་གནང་བ་ལྟར་དོན་འཇུག་སོན་པའི་རེ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་མི་ཚོས་
 ཁྲིམས་མཐུན་ཐོབ་ཐང་སྲུང་སྐྱོབ་དང་མངོན་འདོད་ཁག་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་བཏོན་པ་ཙམ་ལའང་ཁ་བྲལ་གྱི་ཉེས་
 འཇུགས་བྱས་ཏེ་འཛིན་བཟུང་བཅོན་འདུག་དང་བྲག་གཞོན་སོགས་བྱེད་བཞིན་པ་མཚམས་འདྲི་དང་། གར་
 སོང་ཆ་མེད་དུ་སྐྱུར་བའི་ཀུན་གཞིགས་པའི་ཚེན་དགོན་ཚོས་ཀྱི་ཉེ་མ་མཚོག་གིས་དཔུས་ཉེས་མིང་ཅི་

རིགས་ལོག་བཀག་ཉར་དང་བཅོན་འཇུག་བྱས་པའི་མོད་མི་རྣམས་འཕམ་དུ་སློང་གོམ་གཏོང་དགོས་པ་བརྗོད་
རྒྱུ་ཡིན།

གཞན་ཡང་ད་རེས་ཀྱི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ཉུ་རྒྱུ་ལྷོ་འཆབ་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལ།
ཉེ་སྔོན་ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༧ ཉེན་མོད་ཀྱི་རིག་དངོས་ནང་ནས་ཅ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་མཉམ་འབྲེལ་
རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་། རིག་གཞུང་། ཚན་རིག་བཅས་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་ (UNESCO) ཀྱི་ཅ་ཆེ་ཤོས་རིག་
དངོས་སྤྱད་སློབ་ཁོངས་སུ་བཞག་པའི་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་མེ་སློན་བྱང་བ་ནི་མོད་མི་རིགས་ཙམ་མིན་
པར། འཛམ་གླིང་ཁྱོད་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་མཁ་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་དང་མོད་
རང་སློང་སློངས་སྲིད་གཞུང་གཉིས་ཀས་མེ་སློན་དེའི་འབྲུང་ཅ་དང་། སློན་ཆག་ག་ཚོད་བྱང་ཡོད་མིན་གྱི་སློང་
ལ་གནས་ཚུལ་ཁ་གསལ་ཞིག་ད་བར་བཤད་མེད། ང་ཚོས་ཤེས་པའི་ཁྱེད་ལྷན་གནས་ཚུལ་ལྟར་ན་གཙུག་
ལག་ཁང་གི་སྐྱབས་སུ་བཅུག་ཉེན་ཅ་ཆེན་མང་པོ་ད་རེས་ཀྱི་མེ་སློན་དེས་འཛིག་ཡོད་ཚོད་འདུག རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་གནས་ཚུལ་འགྲེམ་སྤྱད་བྱེད་ལྟངས་ལ་བལྟས་ཆེ་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྐྱབས་སུ་བཅུག་
ཉེན་རྣམས་ལ་གསོ་ཐབས་བྲལ་བའི་གཞོན་སློན་ཚབས་ཆེ་བྱང་མེད་དམ་སྟེ་པ་དང་། ལྷག་པར་མེ་སློན་གྱི་
འབྲུང་རྒྱུ་ལ་ཡང་དོགས་བཞི་ཆེན་པོ་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། དེར་བརྟེན་མཉམ་འབྲེལ་
རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཚན་པའི་སྐྱབས་ཆབ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགོད་པ་བཏང་ནས་མེ་སློན་གྱི་འབྲུང་ཅ་
དང་སློན་ཆག་རི་བྱང་སློང་ལ་ཞིབ་འཇུག་མཐེལ་ཕྱིན་པ་བྱེད་རྒྱུར་འབོད་སྐྱེལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་བཞིན་མོད་ཁྱོད་ཡོངས་སུ་ཡོད་པའི་གནད་དེད་གི་ཅ་ཆེ་ཤོས་རིག་དངོས་རྣམས་ལ་བདག་སྤྱད་ནས་མོད་བྱེད་
དགོས་པ་དང་སྤྱད་ཕྱིན་ད་རེས་ལྷ་བྱའི་ཉམས་ཉེས་མི་འབྲུང་བའི་དམ་འཛིན་དགོས་པ་ཡང་འབོད་སྐྱེལ་བྱེད་རྒྱུ་
ཡིན།

སྤྱི་ལོར་༧་ལོང་ས་༧་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་དུས་རྒྱུན་དུ་རེ་བ་བཟང་ས་དང་ག་སྐྱིག་སྐྱུག་ས་
ནས་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་ཐེབས་བཞིན་པ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༡༠ པའི་ནང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་
ཚད་ལྷན་པའི་ ༥༡༥༠ འཆར་སྤང་གི་ཚོགས་འདུ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐོངས་ཡོད། ཚོགས་འདུ་དེའི་ནང་དོན་གཅོ་བོ་
ནི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་གཞིར་བཞག་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་གོ་ས་མོལ་འགོ་འཇུགས་སུ་བཅུག་གིས་ལོ་
ལྷའི་ནང་མོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སློང་ཡོང་ཐབས་འབད་བཅོན་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ཅི་ཉེ་
མོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་རྒྱུར་ལོ་ལྷ་བཟུ་དུས་འགོར་བྱང་ན་ཡང་མོད་མིའི་སྐྱིག་འཇུགས་འདི་སུ་མ་སྤྱད་
སྲ་བཏུན་རྒྱུན་གནས་སུ་བ་བྱས་ཏེ་མོད་མིའི་རང་དབང་འཐབ་ཚོད་རྒྱུན་སློང་བྱེད་རྒྱུའི་སྐུགས་འཆར་ཞིག་
ཡིན། རྒྱ་ནག་གི་དོས་ནས་མོད་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་བཞིན་དུས་འབྲུངས་བྱས་ནས་ཡལ་འགོ་བའི་སྐུགས་
དམིགས་ནི་དུས་ནམ་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་ཅིས་ལོག་ཅིག་ཡིན་པ་རོ་སློང་གསལ་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། དེར་བརྟེན་རྒྱ་

ནག་གི་སྲིད་འཛིན་ཞི་ཅིན་མིང་གི་སྐབས་གཉིས་པའི་ལས་ཡུན་རིང་བོད་མིར་དྲག་གཞོན་གྱི་དཔེ་སྲིད་བྱས་ལ་བསྐྱར་ཞེས་དང་། ཡལོང་ས་མཚོག་གི་སྐྱེ་ཚབ་དང་གོས་མོལ་བསྐྱར་མ་ཐུང་གིས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་གོས་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་གྱི་དཔེ་དེ་བ་དང་འབོད་སྐྱལ་བསྐྱར་ནས་གྱུ་ཡིན། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཡོ་རོབ་གོས་ཚོགས་མེ་བའི་བོད་རྒྱུ་འཛིན་གོས་མོལ་བསྐྱར་མ་ཐུང་ཡོང་རྒྱུ་ལྟ་བུར་གྱུ་བསྐྱར་གནད་མཁན་གྱི་ཚོགས་སྐྱེད་ཡོངས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོར་སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་དབུ་འབྲིད་འོག་བོད་ཚོལ་གསུམ་ཚོས་བརྒྱུད་དང་བཅས་པའི་དབུ་འབྲིད་ཚོས་གནས་མཚོག་དོ་རྗེ་གདན་དུ་ཆིག་བསྐྱེད་བོད་བུ་གཅིག་གྱུར་གྱི་རྒྱུ་འཛིན་མནལ་གན་མ་ཐུ་མོ་ཆེ་བཞག་པ་ལྟར། བོད་མི་ཚོ་ནང་ཁུལ་ཚོལ་ཁ་དང་། ཚོས་ལུགས། ལུང་ཚན་སོགས་ཀྱི་འཐེན་འབྲེར་མེད་པར་བོད་མི་ནང་ཁུལ་ཆིག་བསྐྱེད་དམ་ཐབ་ཡོད་ཀྱང་། བར་སྐབས་བཅོན་རྒྱུལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཚོལ་ཁའི་འཐེན་འབྲེར་ཡོང་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ནི་སློ་པམ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས། དེའི་རྒྱུ་པས་གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་མང་མེས་ལུགས་ཆགས་གཞི་དང་། ལྷག་པར་བོད་མིའི་འཐབ་ཚོད་ལའང་གཞོན་གཞིར་གྱུར་ན་དེ་བས་སློ་འཚབ་གྱི་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་བོད་མི་ནང་ཁུལ་གྱི་མ་ཐུན་སྐྱེལ་ལ་དོ་ཐོག་གྱུར་ནས་བོད་མིའི་བདེན་དོན་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རུས་པ་ཉམས་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོར་མི་དགོས་པ་དང་རྒྱ་གཞུང་ལ་དགོས་པ་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཅོལ་རྒྱུང་འགའ་ལས་པ་རོལ་བའི་བོད་སྲིད་འོག་རྒྱུད་ནས་བོད་མི་ནང་ཁུལ་འབྲུག་གཞིའི་ལག་ཆར་འགྱུར་ན་ཚད་ལས་བཀལ་བའི་ཐབས་སྤྱད་གི་གནས་སྐབས་ཤིག་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་གིས་འབྲོར་བོད་མི་ཚང་མས་ཆིག་བསྐྱེད་ཀྱི་བོད་བུའི་རུས་པ་སྤྱ་བཏན་དགོས་པའི་འབོད་སྐྱལ་ནས་པོ་གྱུ་ཡིན། སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་དབུ་འབྲིད་དང་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་འོག་བོད་མི་རྣམས་ཡ་རབས་སྲིད་བཟང་དང་། བོད་ཁུལ་མ་ཐུན་སྐྱེལ་དམ་ཐབ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བཞེན་ནས། རྒྱ་གར་དང་རྒྱལ་སྤྱི་ཚོན་ཡོངས་ནང་བོད་དང་བོད་མིར་རྒྱལ་སྲོར་དང་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་འཐོབ་བཞིན་ཡོད་པ་ཚང་མས་སློ་རིས་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

དེ་བཞིན་ཡལོང་ས་མཚོག་ནས་བོད་རིགས་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་གནལ་དེང་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱད་པའི་འདབ་ཤོག་གཉིས་ལྡན་ཡོང་རྒྱུར་ཐུགས་བརྩོན་དང་བཀའ་སློབ་རིམ་ཐེབས་ལྟར། གཞིས་གྲེས་གཉིས་སུ་འཁོད་པའི་མི་རབས་གསར་པ་ཚོས་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་། རྒྱད་པར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཡིག་དང་། ཚོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་སྤྲད་པ་བྱས་ཏེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་དོ་བོམ་བརྒྱལ་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་མེས་པོ་དང་མི་རབས་རྒན་པ་ཚོའི་སྐུ་ལས་རྗེ་བསྐྱོན་རྣམས་དྲན་པའི་ཡུལ་དུ་བཞག་སྟེ་ཅ་དོན་ཐོག་སུ་མ་ཐུང་ལུགས་སྟོན་རྒྱུ་དགོས་པའི་འབོད་སྐྱལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན།

འདི་ལོ་ནི་བོད་མི་རྣམས་འཚོ་བུ་དུ་འབྱོར་ནས་མི་ལོ་ ༤༠ ལ་ཁ་བཟུ་བའི་བྲན་གསེའི་དུས་ཚོགས་
 ཤིག་ཀྱང་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་ལྷ་ ༣ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་བོད་མི་རིགས་དང་བསྟན་སྲིད་
 ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རང་ཡུལ་དང་ཞལ་གྲུས་ནས་ཤེབས་ཐོན་གྱིས་ལྷ་
 དེའི་ཆེས་ ༣༡ ཉིན་རྒྱ་གར་གྱི་ས་ཐོག་ལ་ཞབས་སོར་བདེ་བར་འཁོད་ཐུབ་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་མི་ཁྱིམ་ག་
 འགའ་ཤས་བོད་ཀྱི་བྱིས་མཆོས་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་སོ་སོའི་ནང་འབྱོར་བ་ནས་བཟུང་བྱིས་མཆོས་རྒྱལ་
 ཁབ་དེ་དག་གི་གཞུང་མང་ནས་མ་ཐུན་འགྲུར་རོགས་པའི་རྒྱ་ཆེ་གནང་བཞིན་དང་། ལྷག་པར་རྒྱ་གར་གཞུང་
 མང་ནས་བཀྱིན་གཞལ་ལྷ་བལ་བའི་རོགས་མགོན་ལོ་དུས་ནམ་ཡང་བརྗེད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། རྒྱ་
 གར་གཙུག་ལྷན་པོད་མི་འདུས་སྡོད་བྱ་ཡུལ་གྱི་གཞུང་དང་མི་མང་རྣམས་ལ་བཀའ་བྲིན་རྗེས་བྲན་གྱི་ཚུལ་དུ་
 ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་ལས་རིམ་བར་བསྐྱོད་ཡོད་པ་ལྟར་སྲུང་བཅི་ཞུ་རྒྱ་ལྷོ་ཡིན།

དེ་རིང་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་བོད་མི་རྣམས་ལ་བཀྱིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་རྒྱ་གར་དབུས་སའི་གཞུང་མང་དང་།
 རྒྱལ་སྤྱི་ཚོན་ཡོངས་ལ་གནས་སའི་བོད་མིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་སའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་ཉམས་པ་སྐྱར་གསོ་
 དང་། བོད་མིའི་རང་དབང་སྐྱར་གསེའི་བདེན་དོན་འཐབ་ཚོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་གྱི་གཞུང་དང་། དབུ་
 འཁྲིད། རྩོས་ཚོགས་དང་རྩོས་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུས་མི། དེ་བཞིན་ཚོགས་སྐྱེར་བཅས་ཡོངས་ལ་འདེད་ཐུགས་རྗེ་ལྷ་
 མེད་དུ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་དང་། རི་སྤྱོད་བོད་གཞིས་གྲུས་གཉིས་མཉམ་འཛོམས་མ་ཐུང་བར་ལུ་མ་ཐུང་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་
 གནང་བའི་རེ་སྐུལ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

མཐའ་དོན། སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐྱེ་ཆེ་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བརྒྱུར་བརྟན་ཅིང་
 ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་གི་གསེང་ལྷན་གྱིས་འབྲུབ་པ་དང་། གཞིས་གྲུས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་
 སྐལ་བཟང་གི་ཉི་མ་མགྲོགས་ནས་སྐྱུར་དུ་འཆར་བའི་སྤོན་འདུན་ཤུགས་དག་ཞུ་རྒྱ་བཅས། སྤྱོད་གིས་སྤྱི་
 ལོ་ ༢༠༡༤ ལྷ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ལ། །།